

Práva pacientů (nejen) ze Šluknovského výběžku

Lužické nemocnici v Rumburku hrozí podle aktuálních informací (https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/luzicka-nemocnice-rumburk-insolvence_1907111943_jak) insolvenční řízení. Vstupem do insolvenčního řízení nezaniká povinnost nemocnice nadále pečovat o pacienty. Pokud ale dojde k pozastavení výplat a zaměstnanci podají výpovědi, hrozí faktické omezení či ukončení provozu. Pokud by se rozpadly týmy lékařů a sester, zánik nemocnice by se patrně stal nevratným.

V souvislosti s tím vzniká otázka, kde se budou léčit pacienti, kteří dosud služby nemocnice v Rumburku využívali. Aby nedošlo k újmě na jejich zdraví i právech, mohou se seznámit s právními návody, jak se účinně domoci péče jinde a nenechat se odmítnout.

Každý pacient má ze zákona následující práva:

- **Právo na místní dostupnost péče a na hrazenou dopravu.** Zdravotní pojišťovna má pod hrozbou pokuty až 10 milionů korun povinnost zajistit místní dostupnost hrazené péče, v případě nemocnic v dojezdové době do 60 minut. Pokud se pacient nemůže přepravovat vlastním vozidlem nebo hromadnou dopravou, má nárok na zajištění nebo proplacení dopravy do nemocnice i z nemocnice zpět do místa bydliště.
- **Zvolit si kteroukoliv nemocnici v České republice.** Pokud je zvolená nemocnice smluvním zařízením pacientovy zdravotní pojišťovny, má právo čerpat v ní péči bezplatně. Právo volby se vztahuje nejen na okolní nemocnice, ale třeba i na fakultní nemocnice a ústavy v Praze, protože současné zákony neznají nic jako „spádovost“ z časů minulého režimu.
- **Účinně se bránit proti odmítnutí péče.** Důvody, pro které může nemocnice nebo lékař odmítnout pacienta, jsou přesně vyjmenovány v zákoně. Neodkladnou péči nebo porod nesmí nemocnice odmítnout nikdy. Jinou péči může nemocnice odmítnout jen z tzv. kapacitních důvodů, o tom však musí pacientovi vystavit písemný záznam. S tímto záznamem se může pacient obrátit na zdravotní pojišťovnu, která je povinna mu péči zajistit. Tato práva lze proti zdravotní pojišťovně a smluvním nemocnicím vymáhat stížnostmi i soudně.
- **Čerpat hrazenou péči v Německu nebo jinde v EU.** Z evropské směrnice i z českých zákonů vyplývá, že český pacient může čerpat péči i v nemocnicích za hranicemi, aniž by přicházel o nárok na její úhradu od své pojišťovny. Platí to nejen pro neodkladnou péči, ale i plánované zákroky. Až na výjimky k tomu není nutno žádat žádný předchozí souhlas zdravotní pojišťovny.
- **Využít služeb zdravotnické záchranky, pohotovostní a návštěvní služby lékaře.** Zdravotnická záchranná služba má ze zákona povinnost dojezdové doby do 20 minut, což je povinen zajistit Kraj. Záchranka převáží pacienta vždy do nejbližší nemocnice schopné zajistit příslušný druh péče, tato nemocnice nesmí pacienta v neodkladném stavu odmítnout. Kraj má dále povinnost zajistit lékařskou službu první pomoci, zubní a lékárenskou pohotovost. Hrazenou péčí je i návštěvní služba lékaře, zpravidla praktika pro děti či dospělé, u kterého je pacient registrován.
- **Bránit svá práva cestou stížností a žalob.** Práva pacientů ve zdravotnictví bohužel nefungují automaticky a často nezbyvá, než poskytovatele nebo pojišťovny k dodržování zákonů nutit právní cestou. Neoprávněným odmítnutím nebo opožděným zajištěním péče může dojít k úmrtí, vážné újmě na zdraví, nebo „jen“ stresu a strachu, co s pacientem bude. Vznikne-li taková újma, je ten, kdo zákon porušil, povinen ji pacientovi či pozůstalým nahradit.

Popsaná práva mají samozřejmě všichni občané, nejen pacienti s trvalým pobytem ve Šluknovském výběžku. Uvedené návody proto platí stejně i pro návštěvníky regionu z řad turistů, jakož i pro pacienty z dalších regionů České republiky, kde je hrazená zdravotní péče kvůli chybnému řízení systému zdravotnictví špatně dostupná.